

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: Lausuntopyyntö diaarinumero: VN/21436/2021

Lausunto luonnoksesta Valtioneuvoston asetukseksi fosforin käytöstä maa- ja puutarhataloudessa sekä viher- ja ympäristörakentamisessa

Vesilaitosyhdistys (VVY) on vesihuoltolaitosten toimialajärjestö. Jäseninämme on noin 300 vesihuoltolaitosta kattava noin 90 % maamme vesihuollosta. Järjestetty vesihuolto kattaa tällä hetkellä talousveden osalta yli 90 % ja jätevesien johtamisen ja käsittelyn osalta yli 80 % Suomen väestöstä.

Vesilaitosyhdistys kiittää mahdollisuudesta lausua ja toteaa asiasta seuraavaa.

Vesienhoidon tehostamisohjelman tavoitteet ovat tärkeitä ja sääntely vesien hyvän ekologisen sääntelyn saavuttamiseksi järkevää. Vesilaitosyhdistys nostaa esiin, että vesistövaikutuksia tarkasteltaessa ja niihin pohjautuvaa sääntelyä rakennettaessa tulee ottaa huomioon lannoitevalmisteiden todelliset vesistövaikutukset. Erityisesti kompostipohjaiset maanparannusaineet parantavat maaperän rakennetta samalla vähentäen eroosiota ja täten estävät ravinteiden huuhtoutumista vesistöihin. Tämän tyyppisten lannoitevalmisteiden käyttö tukee myös lannoitevalmistelain yleistä tavoitetta parantaa maan fysikaalisten ominaisuuksien ylläpitoa ja parantaa niitä. Vesilaitosyhdistys haluaa korostaa, että yhdyskuntajätevesilietepöytäisten lannoitevalmisteiden hyödyntäminen tukee hallitusohjelman ilmasto- ja kiertotalousta-voitteita.

Lisäksi Vesilaitosyhdistys toteaa, että erityisesti kasvualueiden, joiden raaka-aineena käytetään mädätettyä tai kompostoitua puhdistamolietettä, kokonaisfosforimäärä ei sovellu fosforin kasveille käyttökelpoisuuden arviointiin. Tulisikin huomioida, että maatalous ja viherrakentaminen ovat luonteeltaan hyvin erityyppisiä toimintoja ja niissä käytetyt lannoitevalmisteet erilaisia.

3§

Fosforin käytön suhteen lainsäädännön sitovien raja-arvojen tulee perustua todellisiin liukoisien fosforin osuuksiin, ei tutkimustietoon verraten liian suuren prosentuaalisen liukoisien fosforin osuuteen. Suomalaisilla jätevedenpuhdistamoilla fosfori tyypillisesti sidotaan vesistöjen suojelemiseksi rauta- tai alumiinisuoloilla hyvin pysyvään muotoon.

Puhdistamolietepohjaisten kompostien/mädätysjäännösten monivuotinen käyttökelpoisuus vaihtelee tutkimusten pohjalta 20–30 % välillä ja on yhdellä kasvukaudella noin 10 % tasolla. Käytännössä vain eroosion muodossa fosforista voi päätyä merkittävästi fosforia ympäristöön ja puhdistamolietepohjaiset kompostituotteet, kuten muutkin kompostituotteet nimenomaan toimivat hyvinä eroosionestomateriaaleina.

Mikäli asetuksessa määritetään kokonaisfosforille nyt esitetyn mukaiset, todellista tilannetta tiukemmat rajat, voi se johtaa tilanteeseen, missä toimijan pitää lisätä väkilannoitefosforia sekä tyypeä riittävän kasvun varmistukseksi. Käytännössä nyt esitetyt raja-arvot estävät täysin puhdistamolietepohjaisten lannoitevalmisteiden käytön maanparannuskäytössä viher- ja ympäristörakentamisessa.

Fosforin käytön suhteen tulee tarkastella todellisia liukoisia fosforiosuuksia tutkittuun tietoon perustuen. Liukoisen kasville käyttökelpoisen fosforin osuus tulee perustua tutkimukseen, kuten monivuotisessa PProduct-hankkeessa koottuun tietoon (Ylivainio et al. 2020). Tähän pohjautuen 20..40 % osuuden huomioiminen asetuksessa esitetyn 60 % sijaan olisi kohtuullista.

8§

Fosforin tasausjaksoa tulisi soveltaa myös maanparannusaineiden osalta. Tällä varmistetaan kohtuulliset levityskustannukset maanparannusaineille.

10§

Asetuksessa esitetyt liukoisen fosforin raja-arvot viher- ja ympäristörakentamiseen voivat estää jätevesilietteen käytön viherrakentamisessa ja täten vaikeuttavat alan kiertotaloustavoitteiden toteutumista. Kasvualustakäytössä taajama-alueiden ulkopuolella liukoisen fosforin enimmäismäärää ehdotamme nostettavan 20 kg:sta 30 kg:aan hehtaarille vuodessa, joka olisi 50 % taajama-alueen arvosta.

Osmo Seppälä
toimitusjohtaja

Paula Lindell
vesiasian päällikkö

Viitteet

Ylivainio, et al. 2020. <https://jukuri.luke.fi/handle/10024/546262>